

tro, at man her i Rigsdagen vilde kunne vinde Tilslutning til den principielle Betragtning, at Statsgrundskattens Ophævelse eller midlertidige Fjernelse fra en Grund ikke netop er den Vej, det er rimeligt at gaa.

Det er ud fra disse to kort skitserede Betragtninger, man fra Regeringens Side har ment ikke at burde foreslaa, hvad Københavns Kommunalbestyrelse havde andraget om paa dette Punkt, men for samtidig at markere sin ubetingede Villighed til at medvirke til, at ogsaa Staten ydede Støtte til dette Formaal, har man foreslaaet en anden Fremgangsmaade. Hvis denne ikke vinder Gehør, er jeg for mit Vedkommende villig til at forhandle om andre Fremgangsmaader, og jeg havde det Indtryk, at det ærede 5te kongevalgte Medlem (Jørgen Berthelsen) maaske havde en Tanke i saa Henseende, vi kunde overveje.

Til disse Bemærkninger skal jeg indskrænke mig og venter altsaa, at Lovforslagets Behandling vil blive hurtig og velvillig.

Bojsen: Det foreliggende Lovforslag staar i en skrigende Modsætning til de Lærdomme, de saakaldte Georgeister har udbredt. Det hedder blandt Georgeisterne, at en høj Skat paa Grundene slet ingen Forbindelse har med Huslejen, ja, man lærer endogsaa, at jo højere Grundskat man kan faa gennemført, desto lettere bliver Forholdet for Lejerne. Jeg har ganske vist aldrig forstaaet det; jeg har ment, at jo højere Skat der var paa Grunden, des højere vilde Huslejen blive. Her kommer man nu og foreslaar et Middel til at frembringe en lavere Husleje — jeg maa da antage, at det er Meningen med Lovforslaget, og jeg har i og for sig ikke noget imod, at man vil fremkalde en lavere Husleje —, og som Middel dertil foreslaar man her at nedsætte Grundskatterne til Nul. Det er det, jeg mener, staar i en skærende Modsætning til de saakaldte georgeistiske Ideer, som bliver præket rundt omkring i vort Land. For øvrigt er Huslejen jo afhængig af Priserne; naar vi har Stigning i Materialiernes Pris, i Arbejsslønnen, og naar Lejernes Fordringer stiger — de saakaldte moderne Bekvemmeligheder, der skal være ved Bygningerne —, og naar Arkitekterne forlanger skønnere Bygninger, er det jo en ganske naturlig Følge, at Huslejen maa stige; man kan ikke faa alle disse Goder for ingenting, man kan ikke plukke Haar af den skaldede, og man maa derfor være forberedt paa — det er jeg —, at Huslejen maa stige her i København. Jeg

ved, at Huslejen i Kristiania og Stockholm er betydelig højere end her, og jeg tror ikke, at det Middel, man her vil anvende, nemlig at lette Skatterne, vil fremkalde tilstrækkelig Byggelyst. Det, som gør, at Kapitalisterne i dette Øjeblik ikke har Lyst til at sætte deres Kapital i en Nybygning, er dels alle disse højere Priser, dels dette, at de har ligesom et Damoklessværd over Hovedet paa sig, Truselen om, at man kan blive drevet til en Maksimalhusleje. Jeg tror ikke, at der er anden Udvej end den ganske naturlige, at man maa lade Huslejen stige saa meget, at Kapitalisterne faar Lyst til at anbringe deres Kapital i nye Bygninger. Det Middel, der foreslaas anvendt, tror jeg er alt for smaat, man opnaar ikke det, man ønsker, men jeg for mit Vedkommende har ikke noget imod, at Lovforslaget bliver behandlet i et Udvalg.

Poul Rasmusen: Til det ærede 5te kongevalgte Medlem (Jørgen Berthelsen) skal jeg sige, at jeg er ikke ene om at rette Bebrejdelser imod Statsbanerne; jeg synes, man almindeligt hører Klager — det kan godt være, at mange af dem er uberettigede. Det, jeg særlig paatalte i dette Tilfælde, var, at man her, hvor der faktisk er Nødstilstand til Stede — det fremhæves fra alle Sider —, i saa høj Grad forsinker Fremkomsten af de Materialier, der skal bruges til Byggeriet.

Naar jeg sagde, at der tiltrængtes 4,000 Lejligheder, var det ikke, fordi jeg mente, at der i dette Øjeblik skal bruges 4,000 Lejligheder, men jeg mente, at med den sædvanlige Tilvækst i det kommende Aars Tid vil 4,000 Lejligheder sikkert blive nødvendige.

Jeg er ikke uenig med Ministeren i hans Betragtning, at det ikke er rigtigt at give en Kommune den faktiske Magt til at bestemme, hvorvidt man skal op hæve en Statsskat paa en Ejendom eller ikke, men det, jeg mente, var, at man kunde finde en saadan Form for Lovforslaget, at man kunde komme ud over den Vanskelighed.

Der var Grund til at gøre adskillige Bemærkninger i Anledning af Ministerens Omtale af § 2, men det finder jeg ønskeligt i dette Tilfælde; jeg vil vente med at tage Bestemmelse derom, til jeg har set, hvorledes Forhandlingerne i Udvalget falder ud.

Indenrigsministeren (Rode): Til de af det ærede 11te kongevalgte Medlem (Bojsen) fremsatte Bemærkninger skal jeg